TẠP CHÍ NGHIÊN CỨU
PHẬT HỌC
CƠ QUAN NGÔN LUẬN CỦA TRUNG ƯƠNG GIÁO HỘI PHẬT GIÁO VIỆT NAM
ISSN: 2734-9195

Sri Lanka - nơi ánh sáng phật pháp trường tồn giữa Ấn Độ Dương

ISSN: 2734-9195 15:31 07/07/2026

Mỗi một tấc đất bạn đặt chân đến, nơi đó lại ẩn chứa một huyền thoại, lưu giữ những gì thuộc về quá khứ, nuôi dưỡng những giá trị tâm linh cho hiện tại và tương lai.

Giữa lòng Ấn Độ Dương mênh mông, có một hòn đảo được ví như "hòn ngọc" trong tâm thức hàng triệu người con Phật. Đó là **Sri Lanka - Phật Tích Lan**, nơi ánh sáng phật pháp đã được gìn giữ liên tục trong suốt hơn 2.300 năm.

Vùng đất mà ở đó, thời gian dường như ngưng đọng trên những vách đá Dambulla, trong tiếng tụng kinh Pāli vang vọng mỗi bình minh tại Kandy và dưới bóng cội Bồ Đề già cỗi tại Anuradhapura.

Sri Lanka không chỉ là điểm đến du lịch, đó là hành trình trở về nguồn cội, nơi Phật giáo Nam truyền (**Theravāda**) được bảo tồn trong kinh điển, được hiện

hữu sống động trong nhịp sống của từng người dân.

Để hiểu vì sao Sri Lanka trở thành "cái nôi" của Phật giáo Nam truyền, hãy theo dòng thời gian trở về thế kỷ thứ III trước Công nguyên, thời đại của Hoàng đế Ashoka (Vua A Dục) - vị vua vĩ đại của vương triều Maurya tại Ấn Độ. Sau cuộc chiến Kalinga đẫm máu, Ashoka đã sám hối và quy y Phật pháp, biến đế chế hùng mạnh của mình thành nơi lan tỏa giá trị cao đẹp của giáo lý từ bi ra nhiều vùng đất, trải dài khắp á Châu.

Sri Lanka, lúc bấy giờ là vương quốc Lanka, với vị vua đương thời Devanampiyatissa, đã được Vua A Dục chọn là điểm đến đầu tiên cho sứ mệnh vĩ đại này.

Vua A Dục tin rằng hòn đảo này có nền tảng nhân duyên tốt lành để trở thành trung tâm bảo tồn giáo pháp lâu dài, tránh khỏi những biến động chính trị phức tạp tại lục địa Ấn Độ. Ông đã gửi người con trai của mình, Đại đức Mahinda dẫn đầu đoàn truyền giáo đến **Sri Lanka**.

Sự kiện Mahinda gặp vua Devanampiyatissa tại đỉnh núi Mihintale chính là thời khắc định mệnh, đánh dấu ngày Phật giáo chính thức đặt chân lên quốc đảo, mở ra kỷ nguyên vàng son cho tâm linh Tích Lan.

Không lâu sau đó, để hoàn thiện tiến trình cảm ngộ và chuyển hóa tâm linh cho người dân trên đảo, đặc biệt là giới nữ. Công chúa Sanghamitta, con gái của Vua A Dục đã lên đường sang Sri Lanka, mang theo sứ mệnh biểu tượng vô

cùng thiêng liêng, đó là bà mang theo một nhánh chiết từ cây Bồ Đề gốc tại Bodhgaya (Bồ Đề Đạo Tràng), nơi **đức Phật thành đạo sang trồng tại Sri Lanka**.

Cây Sri Maha Bodhi tại Anuradhapura ngày nay chính là hậu duệ lâu đời nhất của cội Bồ Đề nơi đức Phật từng hành thiền lúc Giác Ngộ. Đó là bảo chứng cho tính chính thống và sợi dây liên kết vô hình giữa đất Phật Ấn Độ và quốc đảo Sri Lanka.

Sức tồn tại bền bỉ của Phật giáo Theravāda tại Sri Lanka là một kỳ tích của lịch sử. Trong khi Phật giáo tại quê hương Ấn Độ nhiều lần bị suy yếu do chiến tranh, sự xâm lấn của các tôn giáo khác hay những biến đổi của thời đại, thì tại Sri Lanka, nhờ sự bảo hộ chặt chẽ của hoàng gia và sự kiên định của cộng đồng Tăng sĩ, giáo pháp đã được giữ gìn nguyên vẹn.

Đặc biệt, tại hang động Aluvihara vào thế kỷ thứ I trước Công nguyên, lần đầu tiên Tam Tạng Pāli (Tipitaka) đã được các vị cao tăng viết lên lá bối. Đây được xem là mốc son chói lọi trong lịch sử Phật giáo Sri Lanka. Việc biên soạn này đã biến Sri Lanka thành kho tàng tri thức Phật giáo lớn nhất và đáng tin cậy nhất của thế giới. Từ đó, giáo lý Theravāda tỏa đi khắp Đông Nam Á, từ Myanmar, Thái Lan đến Lào, Campuchia. Người ta vẫn thường nói, nếu không có công lao gìn giữ của Tăng đoàn Sri Lanka, Phật giáo Nam truyền ngày nay có lẽ đã không còn đầy đủ và thuần khiết như chúng ta đang có.

Khi đặt chân đến Sri Lanka, du khách như lạc vào một bảo tàng Phật giáo sống động. Đó là thủ đô cổ đại Anuradhapura, thành phố thiêng nơi lưu giữ cây Sri Maha Bodhi. Đứng dưới tán lá của cội Bồ Đề hơn 2.200 năm tuổi, ta không thể không cảm thấy rúng động. Đó không chỉ là một cái cây, đó là chứng nhân lịch sử, là vật báu quốc gia mà người dân Sri Lanka chăm sóc bằng cả sức sống tâm

linh của nguồn cội.

Kiến trúc hang động Dambulla là kỳ quan trác tuyệt được chạm khắc từ lòng núi. Với lịch sử hơn 2.000 năm, nơi đây lưu giữ hàng trăm pho tượng Phật và những bức bích họa phủ kín vách đá.

Mỗi đường nét điêu khắc, mỗi ánh vàng trên thân tượng đều phản chiếu niềm tin tuyệt đối của các vị vua và các thế hệ Tăng sĩ qua hàng chục thế kỷ.

Đó là Kandy - Trái tim tâm linh với đền thờ Xá lợi Răng Phật (Sri Dalada Maligawa). Xá lợi Răng Phật không đơn thuần là một báu vật, đó là biểu tượng của tính chính thống vương quyền. Trong suốt chiều dài lịch sử, lễ hội Esala Perahera với hàng ngàn vũ công, hàng trăm chú voi khoác lên mình y phục lộng lẫy rước xá lợi qua các đường phố Kandy là minh chứng rõ nhất cho nền văn hóa Phật giáo vẫn đang "thở" và "sống" cùng dòng thời gian.

Trong bối cảnh du lịch mới, du khách đến Sri Lanka không phải chỉ dừng lại ở check-in mà là những bước chân trên hành trình cảm thụ.

Cùng Lantour's thăm Sri Lanka, không chỉ đưa du khách đến thăm di sản, mà còn kết nối du khách với mạch nguồn văn hóa bản địa, thưởng thức những trái dừa vàng King Coconut ngọt lành, lắng nghe tiếng tàu hỏa băng qua những đồi chè ở Ella, nơi được ví như hành trình lãng mạn nhất thế giới, quan sát ngư dân đánh bắt trên cà kheo, một đặc trưng nghệ thuật sống nương nhờ biển cả dường như chỉ có nơi đây.

Sri Lanka đã lưu giữ những kỳ tích, không đứt đoạn, không "mất dấu" Phật. Mỗi ngày, người Sri Lanka vẫn tụng kinh Pāli, vẫn cúng dường, vẫn bảo tồn Tam Tạng bằng tất cả niềm kính ngưỡng, tự tại, như nhiên.

Hiểu, cảm nghĩ về Sri Lanka không bao giờ là đủ, bởi mỗi một tấc đất bạn đặt chân đến, nơi đó lại ẩn chứa một huyền thoại, một câu chuyện về sự màu nhiệm của miền đất lưu giữ lại những gì thuộc về quá khứ, mà còn nuôi dưỡng những giá trị tâm linh cho hiện tại và tương lai.

Nếu bạn đang tìm kiếm một nơi để tĩnh lặng, để chạm vào những gì thiêng liêng nhất của Phật giáo nguyên thủy, thì đã có Lantours - với hơn 20 năm kinh nghiệm, quan hệ kết nối với Quốc đảo Sri Lanka sẽ cùng bạn chạm từng phiến đá, từng tán lá bồ đề, an yên khám phá trong từng nụ cười hiền hậu của người dân xứ Tích Lan.

Bài và ảnh: **Cát Khánh**